

VALTIONEUVOSTON ASETUS YKSITYISISTÄ TURVALLISUUSPALVELUISTA**1. Yleistä**

Asetusehdotus liittyy hallituksen esitykseen (HE 22/2014 vp) eduskunnalle laiksi yksityisistä turvallisuuspalveluista sekä eräiksi siihen liittyviksi laeiksi.

Nykyiseen tapaan valtioneuvoston asetus yksityisistä turvallisuuspalveluista käsittäisi ennen kaikkea teknisluonteisina pidettäviä säännöksiä lupien ja hyväksymisten hakemisesta ja siinä noudatettavista menettelytavoista sekä toimeksiantosopimuksen ja tapahtumailmoituksen sisällöstä

Ehdotetut säännökset vastaisivat pitkälti aiempia säännöksiä. Joihinkin säännöksiin esitetään kuitenkin muutoksia lähinnä yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun lain uusien säännösten vuoksi. Lisäksi järjestyksenvalvojaksi ja järjestyksenvalvojakouluttajaksi hyväksymistä koskevat säännökset sisällytettäisiin ehdotettuun asetukseen, koska järjestyksenvalvojatoimintaa esitetään säädeltäväksi vartioimisliike- ja turvasuojaustoiminnan ohella uudessa yksityisistä turvallisuuspalveluista annetussa laissa.

Asetusehdotus on valmisteltu sisäministeriössä virkatyönä.

2. Yksityiskohtaiset perustelut*1 §. Vartijaksi ja väliaikaiseksi vartijaksi hyväksymisen hakeminen*

Vartijaksi ja väliaikaiseksi vartijaksi hyväksymistä koskevat säännökset vastaisivat asiasisällöltään pääosin nykyisen yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun valtioneuvoston asetuksen (534/2002) 5 §:n säännöksiä. Joitakin muutoksia sääntelyyn ehdotetaan kuitenkin tehtäväksi.

Hyväksymistä vartijaksi ja väliaikaiseksi vartijaksi olisi ehdotetun 1 momentin mukaan haettava henkilökohtaisesti, kun hyväksymistä on tähän asti ollut haettava kirjallisesti. Ehdotetun yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun lain mukaan hyväksymistä koskeva hakemus olisi jätettävä henkilökohtaisesti poliisilaitokselle. Hakemuksen tekeminen voitaisiin kuitenkin aloittaa myös sähköisesti tai se voitaisiin tehdä suullisesti. Henkilökohtainen hakeminen käsittäisi siten vaihtoehtoisia hakutapoja edellä esitetyissä rajoissa.

Ehdotetun pykälän 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettu selvitys koskisi voimankäyttövälineiden käyttäjäkoulutusta nykyisen erityisen voimankäyttökoulutuksen sijasta. Voimankäyttövälineiden käyttäjäkoulutuksesta ei olisi tarpeen liittää hakemukseen erillistä selvitystä siltä osin kuin koulutus olisi sisältynyt vartijan peruskoulutukseen ja kävisi ilmi

ehdotetun pykälän 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettusta selvityksestä. Hakemukseen olisi ehdotetun 1 momentin 3 kohdan mukaisesti liitettävä yksi valokuva hakijasta aiemman kahden valokuvan sijasta.

Ehdotettu 2 momentti olisi uusi ja liittyisi ehdotetun yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun lain 12 §:n 2 momentin säännökseen, jonka mukaan väliaikaiseksi vartijaksi voitaisiin niin sanotun liikkeen luovutuksen yhteydessä hyväksyä säännöksessä mainituin edellytyksin myös henkilö, joka ei ole suorittanut väliaikaisen vartijan koulutusta. Väliaikaiseksi vartijaksi hyväksymistä koskevaan hakemukseen olisi tällöin liitettävä selvitys henkilön siirtymisestä turvallisuusalan elinkeinoluvan haltijan palvelukseen liikkeen luovutuksen yhteydessä. Tällaisena selvityksenä toimisi esimerkiksi turvallisuusalan elinkeinoluvan haltijan vapaamuotoinen kirjallinen selvitys asiasta.

2 §. Vartijaksi ja väliaikaiseksi vartijaksi hyväksymistä koskeva todistus

Ehdotettu pykälä vastaisi asiasisällöltään pääosin nykyisen yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun valtioneuvoston asetuksen 6 §:ää. Tiedot voimankäyttövälineiden käyttäjäkoulutuksen suorittamisesta korvaisivat kuitenkin tiedot erityisen voimankäyttökoulutuksen suorittamisesta.

3 §. Järjestyksenvalvojaksi hyväksymisen hakeminen

Ehdotettu pykälä vastaisi asiasisällöltään pääosin nykyisen järjestyksenvalvojaksi hyväksymisestä ja järjestyksenvalvojakoulutuksesta annetun sisäasiainministeriön asetuksen (209/2007) 1 §:ää. Hyväksymistä olisi haettava henkilökohtaisesti vastaavalla tavalla kuin vartijaksi hyväksymistäkin. Perustelujen suhteen viitataan 1 §:n perustelujen yhteydessä esitettyyn.

Pykälän lakiviittaukset käsittäisivät nyt viittaukset uuden yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun lain vastaaviin säännöksiin.

Ehdotetun pykälän 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettu selvitys voimankäyttövälineiden käyttäjäkoulutuksen hyväksytystä suorittamisesta olisi erillisenä tarpeen vain siltä osin kuin käyttäjäkoulutus ei sisältyisi 1 kohdassa tarkoitettuun järjestyksenvalvojan peruskoulutukseen.

Ehdotetun pykälän 1 momentin 6 kohdassa tarkoitettu selvitys vartijakoulutuksen hyväksytystä suorittamisesta liittyisi tilanteeseen, jossa hakijan tarkoituksena olisi toimia järjestyksenvalvojana poliisin tai rajavartiolaitoksen apuna yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun lain 28 §:n mukaisesti. Jos järjestyksenvalvojalla ei tällöin olisi hyväksyntää vartijaksi, hänen olisi mainitun pykälän 3 momentin mukaan oltava suorittanut yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun lain 10 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua vartijan peruskoulutuksen. Järjestyksenvalvojaksi hyväksymistä koskevaan

hakemukseen olisi ehdotetun 1 momentin 7 kohdan mukaisesti liitettävä yksi valokuva hakijasta aiemman kahden valokuvan sijasta.

4 §. Järjestyksenvalvojaksi hyväksymistä koskeva todistus

Ehdotettu pykälä vastaisi asiasisällöltään pääosin nykyisen järjestyksenvalvojakouluttajaksi hyväksymisestä ja järjestyksenvalvojakoulutuksesta annetun sisäasiainministeriön asetuksen 2 §:ää. Todistukseen merkittäisiin tiedot voimankäyttövälineiden käyttäjäkoulutuksen suorittamisesta kaasusumuttimen kantamista koskevan koulutuksen suorittamista koskevien tietojen sijasta.

5 §. Voimankäyttökouluttajaksi hyväksymisen hakeminen

Ehdotettu pykälä vastaisi asiasisällöltään pääosin nykyistä yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun valtioneuvoston asetuksen 4 §:ää. Asekouluttajaksi hyväksymisen hakemista koskevat säännökset ehdotetaan kuitenkin siirrettäväksi ehdotettuun 7 §:ään

6 §. Voimankäyttökouluttajaksi hyväksymistä koskeva päätös

Ehdotettu pykälä vastaisi asiasisällöltään nykyisen yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun valtioneuvoston asetuksen 4 b §:ää.

7 §. Asekouluttajaksi hyväksymisen hakeminen

Ehdotetussa pykälässä säädettäisiin asekouluttajaksi hyväksymisen hakemisessa noudatettavia menettelytapoja. Pykälän säännökset liittyisivät yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun lain 56 §:n asekouluttajaksi hyväksymistä koskevaan sääntelyyn. Koska asekouluttajalla olisi oltava suoritettuna sekä voimankäytön kouluttajakoulutus että asekouluttajakoulutus, selvitys molemmista koulutuksista olisi liitettävä hakemukseen.

8 §. Asekouluttajaksi hyväksymistä koskeva päätös

Ehdotettu pykälä vastaisi asiasisällöltään ehdotettua 6 §:ää.

9 §. Järjestyksenvalvojakouluttajaksi hyväksymisen hakeminen

Ehdotettu pykälä vastaisi asiasisällöltään pääosin nykyisen järjestyksenvalvojaksi hyväksymisestä sekä järjestyksenvalvojakoulutuksesta annetun sisäasiainministeriön asetuksen 8 §:ää. Hakemukseen olisi kuitenkin hyväksymisen uusimisen osalta liitettävä selvitys myös järjestyksenvalvojakoulutuksen kertauskoulutuksen hyväksytystä suorittamisesta.

10 §. Järjestyksenvalvojakouluttajaksi hyväksymistä koskeva todistus

Ehdotettu pykälä vastaisi asiasisällöltään nykyisen järjestyksenvalvojaksi hyväksymisestä sekä järjestyksenvalvojakoulutuksesta annetun sisäministeriön asetuksen 9 §:ää.

11 §. Turvasuojaajaksi hyväksymisen hakeminen

Ehdotettu pykälä vastaisi asiasisällöltään osin nykyisen yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun valtioneuvoston asetuksen 7 §:ää. Kun yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun lain 65 §:n mukaan turvasuojaajaksi hyväksytylle annettavaan turvasuojaajakorttiin merkittäisiin tieto henkilön veronumerosta ja siitä, toimiiko tämä työsuhteessa vai yksityisenä ammatinharjoittajana samoin kuin hänen työnantajastaan, jos hän toimii työsuhteessa, vastaava selvitys olisi annettava haettaessa turvasuojaajaksi hyväksymistä. Selvitys olisi vapaamuotoinen.

Turvasuojaajaksi hyväksymistä olisi haettava henkilökohtaisesti vastaavalla tavalla kuin vartijaksi ja järjestyksenvalvojaksi hyväksymistäkin. Perustelujen suhteen viitataan 1 §:n perustelujen yhteydessä esitettyyn. Hyväksymistä koskevaan hakemukseen olisi liitettävä yksi valokuva hakijasta aiemman kahden valokuvan sijasta.

12 §. Turvasuojaajaksi hyväksymistä koskeva todistus

Ehdotettu pykälä vastaisi asiasisällöltään osin nykyisen yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun valtioneuvoston asetuksen 8 §:ää. Ehdotettujen muutosten perusteet vastaisivat 11 §:ään ehdotettujen muutosten perusteita.

13 §. Turvallisuusalan elinkeinoluvan hakeminen

Ehdotettu pykälä vastaisi asiasisällöltään pääosin nykyisen yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun valtioneuvoston asetuksen 1 §:ää. Pykälän säännökset koskisivat kuitenkin turvallisuusalan elinkeinolupaa nykyisen vartioimisliikeluvan sijasta.

Jos hakija aikoo harjoittaa vartioimisliike- tai järjestyksenvalvojatoimintaa, hakemukseen olisi liitettävä turvallisuusalan elinkeinoluvan haltijan toimintaohjeet. Pelkkää turvasuojaustoimintaa toimintaohjeiden laatimisvelvollisuus ei koskisi.

Ehdotetun pykälän 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettu tieto siitä, mitä luvanvaraista yksityisistä turvallisuuspalveluista annetussa laissa tarkoitettua toimintaa hakija aikoo harjoittaa, liittyisi ensinnäkin lupaviranomaisena toimivan Poliisihallituksen mahdollisuuteen asettaa lupaan ehtoja ja rajoituksia.

Jos hakijan tarkoituksena olisi harjoittaa vain turvasuojaustoimintaa, lupaviranomainen olisi lisäksi velvollinen suorittamaan niin sanottua sidottua lupaharkintaa yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun lain 71 §:n 2 momentin mukaisesti.

14 §. Turvallisuusalan elinkeinolupaa koskeva päätös

Ehdotettu pykälä vastaisi asiasisällöltään nykyisen yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun valtioneuvoston asetuksen 2 §:ää kuitenkin siten, että vartioimisliikelupaa koskevan päätöksen sijasta kyse olisi turvallisuusalan elinkeinoluovasta.

15 §. Vastaavaksi hoitajaksi ja väliaikaiseksi vastaavaksi hoitajaksi hyväksymisen hakeminen

Ehdotettu pykälä vastaisi asiasisällöltään nykyisen yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun valtioneuvoston asetuksen 3 §:ää.

16 §. Vastaavaksi hoitajaksi ja väliaikaiseksi vastaavaksi hoitajaksi hyväksymistä koskeva todistus

Ehdotettu pykälä vastaisi asiasisällöltään nykyisen yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun valtioneuvoston asetuksen 4 §:ää. Ehdotettuun 2 kohdan mukaisesti todistukseen merkittäisiin kuitenkin turvallisuusalan elinkeinoluovan haltijan nimi nykyisen vartioimisliikkeen nimen sijasta.

17 §. Toimeksiantosopimus

Ehdotettu pykälä vastaisi asiasisällöltään pääosin nykyisen yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun valtioneuvoston asetuksen 10 §:ää. Kun turvallisuusalan elinkeinoluovan haltija olisi velvollinen laatimaan toimeksiantosopimuksen myös järjestyksenvalvojatoiminnasta, uutena tietona toimeksiantosopimuksessa olisi ehdotetun pykälän 1 momentin 5 kohdan mukaisesti mainittava järjestyksenvalvojan toimialueet, jos sopimus koskee järjestyksenvalvontatehtävää. Ehdotetun 1 momentin 4 ja 5 kohdissa mainitut tiedot eivät luonnollisesti koskisi turvasuojaustoiminnan toimeksiantosopimusta.

18 §. Tapahtumailmoitus

Ehdotettu pykälä vastaisi asiasisällöltään pääosin nykyisen yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun valtioneuvoston asetuksen 11 §:ää. Ehdotetussa pykälässä on kuitenkin huomioitu myös järjestyksenvalvojan velvollisuus tapahtumailmoituksen laatimiseen uuden yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun lain 33 §:n 1 momentin mukaisesti. Kun tapahtumailmoituksen laatimisvelvollisuus koskee nykyistä suppeammin ainoastaan kiinnittämiseen tai voimakeinojen käyttöön johtaneita tapahtumia, ehdotetussa pykälässä on otettu tämä huomioon.

19 §. Voimaantulosäännös

Pykälässä säädettäisiin asetuksen voimaantulopäivästä.

3. Lausunnot

Asetusluonnoksesta on pyydetty lausunnot seuraavilta tahoilta:

Liikenne- ja viestintäministeriö
Oikeusministeriö
Opetus- ja kulttuuriministeriö
Työ- ja elinkeinoministeriö
Opetushallitus
Poliisihallitus
Poliisiammattikorkeakoulu
Turvallisuusalan koulutustoimikunta
Turvallisuusalan neuvottelukunta
Turvallisuusalan tutkintotoimikunta
Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry
Palvelualojen ammattiliitto PAM ry
Suomen Poliisijärjestöjen Liitto ry
Suomen Turvaurakoitsijaliitto ry
Suomen Vartioliikkeitten Liitto ry
Suomen Yksityisetsivä- ja Lakitoimistoliitto ry
Turva-alan yrittäjät ry
Turvallisuusalan ammattiliitto ry

4. Toimivaltasäännös

Laki yksityisistä turvallisuuspalveluista 111 § 1 mom 1 ja 2 kohta